AAN DE RAAD

Datum opgesteld	14 december 2022	**Behandelend ambtenaar**	R.Overkempe
Datum agendering	26 januari 2023	**E-mailadres**	R.overkempe@waadhoeke.nl
Onderwerp	Kaderbrief VRF 2024-2027	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	M.C.M. Waanders		

Samenvatting

Voorstel

1. kennis te nemen van de kaderbrief 2024 - 2027 van de Veiligheidsregio Fryslân;
2. kennis te nemen van de (historisch hoge) indexatie van de autonome loonkosten en de indexatie van de materiële kosten (consumentenprijsindex, CPI);
3. kennis te nemen van de voorgestelde scenario's en een zienswijze indienen door in te stemmen met scenario 3 ´Verwerkingswijze prijsontwikkeling in financieel kader' door de prijsontwikkeling voorlopig te beperken tot 8% en achteraf evalueren.

Inleiding
Voor het einde van 2022 dient het dagelijks bestuur een kaderbrief aan te bieden aan de deelnemende gemeenten. Hierin worden de beleidsmatige en autonome ontwikkelingen voor de jaren 2024-2027 opgenomen. De gemeenteraad kan hier middels een zienswijze op reageren. Daarna wordt de kaderbrief inclusief zienswijzen en concept reactienota aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Zoals gebruikelijk stelt de bestuurscommissie Veiligheid de inhoud van het programma Veiligheid vast.

Een beeldbepalende factor van deze kaderbrief betreft de historisch hoge inflatie. Het is de hoogste inflatie in 40 jaar. Onderzoekers van financiële instellingen verwachten dat de stijging van de inflatie doorzet en eind 2022 wellicht oploopt tot 20%. De inflatie werkt uiteraard ook door in recente Cao-onderhandelingen.

Beoogd (meetbaar) effect
Het versturen van de (financiële) stukken aan de gemeenteraad is een wettelijke verplichting op basis van de gemeenschappelijke regeling (GR). Het versturen zorgt ervoor dat we inzage blijven houden op de werkwijze van de Veiligheidsregio Fryslân en de wijze waarop zij de financiële middelen benutten. Met het kennisnemen van de stukken en het al dan niet indienen van een zienswijze op de diverse bestuurlijke stukken oefent de raad directe invloed uit op deze GR.

Motivering
Inzicht in het (financieel) kader van Veiligheidsregio Fryslân voor de periode 2024-2027.

<u>Argumenten</u>
1.1 De kaderbrief stelt de gemeenteraad in staat om invloed uit te oefenen op de gemeenschappelijke regeling.

- Overkoepelende ontwikkelingen, zoals de komst van de Omgevingswet en het uitstellen tot 1 juli 2023, de stijgende huisvestingskosten waarin de stijging van de prijzen van onroerend goed, huren, bouwmaterialen, onderhoudskosten en energie tot gevolg hebben dat de huisvestigingskosten voor VRF zullen toenemen.
- De vele landelijke overleggen zoals het Veiligheidsberaad, Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) en Raad van Directeuren Publieke Gezondheid (DPG-raad) die invloed hebben op het beleid en het financieel kader.
- Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen- Gezondheid, zoals toekomst Jeugdgezondheid, Kansrijke start, Nu niet Zwanger, Zorg en Veiligheid, Preventie, Omgevingswet, Informatie management, Noordelijke samenwerking, Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid en Covid-19.
- Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen – Brandweer, waarin de klimaatontwikkelingen en de effecten daarvan steeds meer aandacht vragen voor het vergroten van duurzaamheid. Met de Toekomstverkenning Brandweer Nederland wordt er gekeken naar de brandweer van 2020-2030 om de brandweer toekomstbestendig te maken. Met de thema's over Natuurbrandbeheersing, Energietransitie, Omgevingswet en Taakdifferentiatie worden ingespeeld en door de brandweer voorbereid op de meest recente ontwikkelingen.

- Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen – Crisisbeheersing, met daarin de Versterking crisisbeheersing en ophoging van de BDUR. Op basis van de ervaringen tijdens corona- en asielcrisis is gebleken dat veiligheidsregio's fors hebben moeten inspannen om tot een adequaat niveau van de crisisbeheersing te komen. Met het oog op rampen en crises van de toekomst, die zich kenmerken door toenemende complexiteit, grenzeloosheid en onvoorspelbaarheid, is onderkend om dit niveau te behouden en te versterken. Daarnaast worden er overeenkomsten met Grootschalige Geneeskundige Hulpverlening met Regionale Ambulance Voorziening Fryslân herzien en wordt er door de komst van een landelijke meldkamersamenwerking het convenant met de Meldkamerfunctie veiligheidsregio's en Calamiteitencoördinator (CaCo) opnieuw opgemaakt. Met de Toekomstverkenning Crisisbeheersing heeft de RCDV het NIPV verzocht een toekomstverkenning op het gebied van de crisisbeheersing uit te voeren. In deze verkenning worden inzichten gegeven in maatschappelijke trends op middellange termijn. Daarbij wordt antwoord gegeven op de vraag welke trends naar verwachting het meest impact hebben op crisisbeheersing en hoe hierop kan worden geanticipeerd. Het rapport ligt in lijn met onze vijf speerpunten uit het Beleidsplan Veiligheid 2023-2026 en vormt samen met de toekomstverkenning brandweer de strategische agenda voor brandweerzorg en crisisbeheersing voor de komende vijf jaar.

2.1 *De wijze waarop Veiligheidsregio Fryslân haar begroting indexeert is vastgelegd in bestuurlijke afspraken.*
Deze afspraken zijn opgenomen in de financiële verordening en zijn door aanvullende AB besluitvorming herijkt.

2.2 *Voor de indexatie zijn er twee onderdelen van belang: de indexatie van de autonome loonkosten (circa 65% van begroting VRF) en de indexatie van de materiële kosten (circa 35% van begroting VRF).*

2.3 *De loonkosten worden geïndexeerd op basis van de werkelijke ontwikkeling van de CAR-UWO. Indien deze (nog) niet bekend is, wordt er een inschatting gemaakt.*

2.4 *De indexering voor de materiële kosten wordt (conform de huidige afspraken) gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.*

3.1 *In scenario 3 wordt de indexatie van de materiële kosten voorlopig afgetopt tot 8%. Deze indexatie wordt achteraf op basis van de werkelijke ontwikkeling van het gemeentefonds geëvalueerd. Dit scenario zou betekenen dat de uitbreiding van het financieel kader in plaats van de eerdergenoemde € 4,5 miljoen voorlopig wordt beperkt tot € 2,7 miljoen.*
Hiermee groeit het financieel kader 2024 ten opzichte van de huidige afspraken niet langer met 6,4% maar met 4,0%. Het verschil betreft € 1,8 miljoen en heeft voor circa € 1,5 miljoen impact op de brandweer. In dit scenario wordt de huidige (extreme) inflatie voorlopig niet volledig gecompenseerd, maar wordt het probleem tussen de gemeenten en Veiligheidsregio Fryslân 'gedeeld.' Bij de uiteindelijke evaluatie wordt de definitieve gemeentelijke bijdrage bepaald op basis van de werkelijke loonprijscompensatie die gemeenten via het gemeentefonds over de jaren 2022, 2023 en 2024

ontvangen. Hiermee committeert Veiligheidsregio Fryslân zich aan een inspanningsverplichting om, waar mogelijk, de inflatie zo goed mogelijk op te vangen.
Dit scenario betreft een tijdelijke afwijking van de systematiek om op gepaste wijze invulling te geven aan de huidige extreme omstandigheden.

Het scenario kent een aantal praktische oplossingen.
- Het probleem wordt gedeeld tussen gemeenten en de Veiligheidsregio.
- Veiligheidsregio Fryslân committeert zich aan een inspanningsverplichting om kritisch te blijven kijken naar de eigen organisatie.
- De uiteindelijke verrekening is na de evaluatie gelijk aan werkelijke loonprijscompensatie die gemeenten via het gemeentefonds over de jaren 2022, 2023 en 2024 ontvangen.

Gezien de voor- en nadelen van de alternatieve scenario's, adviseren wij het bestuur om scenario 3 uit te laten werken in de begroting 2024. Daarmee wordt tijdelijk afgeweken van de huidige bestuurlijke kaders, maar wordt het meest recht gedaan aan de huidige extreme omstandigheden. Daarmee kan de kaderbrief 2024-2027 met deze kanttekening, worden vastgesteld.

Kanttekeningen

1.1 De kaderbrief bevat onzekerheden en risico's
Zoals ieder jaar kent de kaderbrief ook dit jaar een aantal onzekerheden en risico's. Landelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, COVID-19, inflatie, de discussie rondom taakdifferentiatie en de natuurbrandbeheersing kennen nog veel onduidelijkheden. In de kaderbrief wordt voorgesteld hoe hier mee om te gaan.

2.1 De ontwikkeling van de loonkosten is nog onzeker. Op het moment van schrijven is er nog geen nieuwe cao. Basis voor de indexering is daarom de septembercirculaire van het gemeentefonds.

2.2 De ontwikkeling van de overige inflatie is nog onzeker. De indexering voor materiële kosten in de begroting is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november. De CPI over november 2022 is nog niet bekend. In de kaderbrief is rekening gehouden met een CPI van 14,5%, dit is het meest recente cijfer van het CBS (september 2022).

3.0 Er zijn 3 andere scenario's uitgewerkt en voorgelegd. Zie hiervoor Alternatieven.

Analyse
n.v.t.

Alternatieven
Voor de scenario's zijn er drie andere alternatieven uitgewerkt, dit zijn:

Scenario 0: De huidige systematiek wordt gehandhaafd.
Dit betekent de situatie zoals is verwoord in de paragraaf 'Verwerkingswijze prijsontwikkeling in financieel kader.'

Scenario 1: Prijsontwikkeling gelijk laten aan het laatst vastgesteld kader, leidend tot een takendiscussie.

Dit leidt tot een aanzienlijke inperking van de omvang en kwaliteit van de taakuitvoering. Deze oplossingsrichting leidt tot een takendiscussie en mogelijk tot het niet langer voldoen aan de wettelijke vereisten.

<u>Scenario 2: Prijsontwikkeling gelijk laten aan het laatst vastgesteld kader en het tekort achteraf verrekenen.</u>
Dit betekent dat Veiligheidsregio Fryslân koerst op een begroot tekort van € 4,5 miljoen (totaal effect autonome ontwikkelingen), leidend tot een negatieve egalisatiereserve van € 2 miljoen. De deelnemende gemeenten vullen in 2024 de egalisatiereserve weer aan moeten vullen tot het minimumniveau van circa € 1,5 mln. Per saldo betalen de gemeenten dan in totaal 3,5 miljoen.

Deze oplossingsrichting kent diverse nadelen. Er is weliswaar sprake van een kortstondig voordeel van € 1 miljoen, maar daarmee wordt voorbij gegaan aan de effecten voor de komende jaren. Het vastgestelde kader wordt daarmee structureel te laag geïndexeerd om de beleidsmatige en wettelijk eisen te halen. Het risico dat hierdoor ontstaat is dat gemeenten elk jaar aanvullend moeten bijstorten. Met deze optie wordt het probleem voor een groot deel vooruitgeschoven, en niet opgelost.

Vervolg
De VRF ontvangt uiterlijk een zienswijze 2 februari 2023 terug. Op 5 december zijn de gemeentelijke financiële ambtenaren via een separate sessie over de kaderbrief geïnformeerd. Op deze wijze zijn eventuele onduidelijkheden weggenomen en in staat geweest om goed te adviseren. Op 9 december heeft er een aanvullend overleg plaatsgevonden met de bestuurscommissies veiligheid en gezondheid waarin de huidige indexatiesystematiek en de hiervoor uitgewerkte alternatieven zijn toegelicht.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Communicatie
De inhoud van het advies is afgestemd met de behandelend ambtenaren van financiën, samenleving en openbare orde en veiligheid.

Financiën
<u>Huidig financieel kader</u>
Het op dit moment geldende financiële kader is vastgesteld in de kaderbrief 2023-2026 en werkt door in de begroting 2023 en de daarin opgenomen meerjarenraming. De totale gemeentelijke bijdrage, zoals vastgesteld in de begroting 2023 inclusief 2027, is als volgt:

Huidig financieel kader	**2024**	**2025**	**2026**	**2027***
Meerjarig beeld (vastgestelde begroting 2023)	**75.695**	**77.974**	**79.768**	**81.619**
**Bijdrage 2027 is niet opgenomen in de begroting 2023, maar is bepaald volgens dezelfde uitgangspunten.*				

Bedragen x € 1.000

Nieuw financieel kader

De beleidsmatige en autonome financiële ontwikkelingen leiden tot een nieuw kader:

Financieel kader 2024-2027	**2024**	**2025**	**2026**	**2027***
Gemeentelijke bijdragen begroting 2024	**75.695**	**77.974**	**79.768**	**81.619**
Structureel				
Nu niet zwanger	165	171	178	185
Beleidsadvisering preventie	111	116	120	125
Totaal beleidsontwikkelingen 2023-2026	276	287	298	310
Cao: loonontwikkeling incl. werkgeverslasten	1.110	2.026	2.909	3.847
Cpi: structureel 2,0% (voorlopig '24 14,5%)	3.446	3.855	4.029	4.192
Totaal autonome ontwikkelingen 2023-2026	4.556	5.881	6.938	8.039
Totaal effecten 2024-2027	4.832	6.168	7.236	8.349
Procentuele ontwikkeling	6,4%	7,9%	9,1%	10,2%
Gemeentelijke bijdrage kadernota	**80.527**	**84.142**	**87.004**	**89.968**
effect scenario 3 (8% ipv 14,5%)	-1.809	-1.853	-1.890	-1.930
Gemeentelijke bijdrage scenario 3	**78.718**	**82.289**	**85.114**	**88.038**

Bedragen x € 1.000

In het Algemeen Bestuur (10 maart 2022) is besloten om het programma Nu Niet Zwanger voor de jaren 2022 en 2023 te financieren uit het bestemmingsresultaat van 2021 met de voorwaarde dat het programma onvoorwaardelijk wordt opgenomen in de kaderbrief 2024-2027. De structurele kosten bedragen vanaf 2024 € 165.000 per jaar.

In de GGD Meerjarenkoers hebben gemeenten de GGD gevraagd een stevigere rol te pakken als regisseur en adviseur in de preventieketen. De diverse landelijke regelingen zoals het IZA, GALA en SPUK vragen om meer coördinatie en afstemming. Ook de verschillende (zorg-) programma's binnen Friesland vragen om een zorgvuldige analyse en advies voor de gemeente.
Hiervoor willen we onze capaciteit op strategische beleidsadvisering voor Friesland vergroten, naast de lokale beleidsadviseur binnen de regio/ gemeente. We gaan deze rol geleidelijk implementeren en vragen hiervoor per 2024 middelen (1 fte: € 111.000). In de bestuurscommissie gezondheid zullen we in 2023 hiervoor een voorstel doen.

Gevolgen voor Waadhoeke

De voorliggende kaderbrief met scenario 3 resulteert in de volgende algemene bijdrage van Waadhoeke aan de VRF:

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
programma brandweer	2.867	3.204	3.360	3.470	3.583
programma crisisbeheersing	198	220	236	250	266
programma gezondheid	2.010	2.117	2.196	2.271	2.349
Totaal bijdrage	**5.075**	**5.541**	**5.792**	**5.991**	**6.198**

Bedragen x € 1.000

Dit betekent een stijging ten opzichte van de bedragen die nu in de begroting 2023 en volgende jaren zijn opgenomen van:

	2023	2024	2025	2026	2027
programma brandweer	-	308	433	542	655
programma crisisbeheersing	-	22	38	52	68
programma gezondheid	-	109	188	263	341
Hogere bijdrage aan VRF	**-**	**439**	**659**	**857**	**1.064**

Bedragen x € 1.000

De stijging van de algemene bijdrage zal -zoals gebruikelijk- als autonome ontwikkeling moeten worden verwerkt in onze gemeentelijke kadernota 2024-2027. In hoeverre de stijging voldoende gecompenseerd zal worden via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is de vraag.

De VRF stelt haar ramingen op in lopende prijzen terwijl de meeste gemeenten in lopende prijzen begroten. Als wij beschikken over de ramingen in constante prijzen zou de stijging na 2024 mogelijk lager kunnen blijken te zijn.

Juridisch kader
De grondslag voor het voorleggen van de stukken aan de gemeenteraad is gelegen in de GR. Deze GR ligt ten grondslag aan de samenwerking van alle Friese gemeenten binnen de Veiligheidsregio Fryslân.

Bijlagen
Bijlage 1: CA Kaderbrief 2024-2027 Veiligheidsregio Fryslan
Bijlage 2: 20221129 Aanbiedingsbrief kaderbrief 2024-2027 DB

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: D2022-12-022886

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 20 december 2022;

B E S L U I T

1. Een zienswijze indienen door in te stemmen met scenario 3 ´Verwerkingswijze prijsontwikkeling in financieel kader' door de prijsontwikkeling voorlopig te beperken tot 8% en achteraf evalueren.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 26 januari 2023,

Signed By: Waanders, M.C.M. <m.waanders@waadhoeke.nl>
01/02/2023 07:09:43 CET
Id: cbb10635-94a4-4e42-990e-824122e9282e
Auth: Scribble
, voorzitter

Signed By: Koster, R. <r.koster@waadhoeke.nl>
27/01/2023 12:08:31 CET
Id: cbb10635-94a4-4e42-990e-824122e9282e
Auth: Scribble
, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.